

GENETIKA SPRÁVANIA

- zaoberá sa vrozeným správaním
- študuje biologické základy normálneho i patologického vývinu, prispieva k odhaľovaniu možných mechanizmov kompenzácie niektorých vrozených porúch
- dedenie správania sa dedí ako určitá norma chovania, ktorá určuje, akým spôsobom a v akom rozsahu sa dedičné vlohy uplatnia pri rôznych vplyvoch prostredia
- prostredie určuje, či sa daná genetická informácia v prípade že je prítomná bude realizovať, resp. ak je potrebné tak sa realizovať bude

základné otázky genetiky:

- čo sa dedí
- akým spôsobom sa daná vlastnosť dedí
- význam dedičnosti pre druh a evolúciu živočíchov

genotyp + vonkajšie faktory => fenotyp

interindividuálna variabilita: rozdielne správanie rôznych jedincov v rámci druhu, tvorí základ pre zámerný výber vlastností

interindividuálna variabilita: rozdielne správanie konkrétneho jedinca v rôznom veku za rozdielnych životných podmienok

- **genotyp – predispozícia:** pre jej vývin je potrebné normálne správanie a vhodné prostredie
- **zákony dedičnosti:** vplyv faktorov – mutácie, selekcie, hybridizácie
- **zachovanie druhu:** genetická variabilita ako determinant evolúcie
- **Pleiotropný efekt** – 1 gén = viac účinkov, t.j. ovplyvňuje viac vlastností morfológických, fyziologických, atď. napr. albinizmus
- Príklad priameho genetického ovplyvnenia zložitej formy správania: – odstraňovanie mŕtvych jedincov z úľa robotnicami

Problém štúdia genetiky správania – metodológia

Metodológia v genetike správania:

- izolácia jedinca - Hauser
- selekcia
- kríženie:
 - **crossbreeding:**
 - zámerné medziplemenné kríženie, používané behavioristami, pričom sa sleduje potomstvo
 - pri spätnom krížení – zvýšenie genetického podielu pre určitú vlastnosť

- dedičnosť niektorých vlastností je podmienená schopnosťou učiť sa, takže pri atraktívnej povahe nie je možné očakávať dedenie všetkých vlastností
- **cross-fostering:**
 - výmena rodičov a mláďat

rodičia línie A vychovávajú mláďatá línie B a naopak, čím sa rozlíši, ktorý znak je daný geneticky a aký je vplyv prostredia (správanie, výživa...)

Účinok génov na správanie je teda:

Výnimočne priamy

Väčšinou neznámy

V zásade nepriamy

